

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 162/2013-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. Č., L., zastúpeného advokátom JUDr. M. S., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 228/2011 a jeho rozsudkom z 18. januára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Č. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. marca 2012 doručená sťažnosť M. Č., L. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. S., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského

súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 228/2011 a jeho rozsudkom z 18. januára 2012 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) domáhal proti žalovanej K., a. s. ďalej len „žalovaná“), náhrady škody z titulu ublíženia na zdraví.

V právnej veci sťažovateľa okresný súd prvýkrát rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 C 221/2009 z 11. januára 2010 tak, že žalobu zamietol. V dôsledku odvolania podaného sťažovateľom bol rozsudok okresného súdu zrušený uznesením krajského súdu z 5. mája 2010 a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie.

Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 C 221/2009 z 15. júna 2011 bola žaloba sťažovateľa opätovne zamietnutá. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ ako chodec utrpel dňa 18. mája 2008 pri zrážke s osobným motorovým vozidlom ublíženie na zdraví. Predmetná dopravná nehoda bola šetrená políciou v Žiari nad Hronom, pričom trestné stíhanie bolo zastavené s poukazom na to, že nedošlo k spáchaniu trestného činu, keďže sťažovateľ si škodu spôsobil sám svojím zavinením, pretože v čase vzniku škody mal preukázateľne v krvi 2,4 % alkoholu. Konanie vodiča nebolo posúdené ako protiprávne vzhľadom na to, že zrážke s chodcom nemohol zabrániť, lebo po spozorovaní chodca vo svojom jazdnom pruhu v snahe obísť ho, prešiel s vozidlom do protismeru a na situáciu, keď chodec pokračoval v chôdzi v strede vozovky, reagoval intenzívnym brzdením, t. j. príčinou nehody bol nesprávny spôsob chôdze chodca po vozovke.

Okresný súd v označenom rozsudku ďalej uvádza, že *„Miesto dopravnej nehody je dobre zistiteľné na satelitnej mape, ktoré je zobrazené na č. l. 11 znaleckého posudku. Okrem žalobcu, ako chodca, sa po miestnej komunikácii, v tom období spolu s ním, pohybovali i svedkyňa V. a svedok G. Ako skupina sa pohybovali vedľa seba, pri ľavom okraji cesty. Pred miestnou predajnou..., zbadali prichádzajúce vozidlo... Žalobca, ktorý bol v tom čase v značnom stupni opitosti, chcel uvedené vozidlo zastaviť. Svedkyňa V. a G., detaily stretu motorového vozidla so žalobcom nevideli, pretože v tom čase boli k tejto*

situácii otočení chrbtom. Nie je sporné, že vodič motorového vozidla, sa snažil predísť stretu, vyhýbaním sa chodcovi, vybočením vozidla vľavo. Pri výjazde z ľavotočivej zákruty, už vozidlo jazdilo v strednej až ľavej časti cesty, teda v protismere. Pokračovaním v chôdzi sa však žalobca dostal do koridoru pohybu vozidla. Pri krátkej vzdialenosti medzi vozidlom a chodcom nebolo pre zabránenie nehody postačujúce ani intenzívne brzdenie vozidla (č. l. 15 znaleckého posudku). Ďalšie vyhýbanie sa stretu, mohlo byť pre vodiča tiež rizikové, pretože by sa pohyboval tesne pri okraji cesty v protismere. K stretu vozidla a chodcu došlo v protismernom jazdnom pruhu. Keď žalobca, ako chodec pokračoval v chôdzi, vodič motorového vozidla na kritickú situáciu reagoval vo vzdialenosti približne 3,6 metra, pred miestom stretu, prudkým brzdením. Tesne pred brzdením sa vozidlo pohybovalo rýchlosťou približne 31 km/h. Za predpokladu reakčného času vozidla jedna sekunda, tak podľa znalca, vodič reagoval na vzniknutú situáciu približne 12,5 metra pred miestom stretu. V čase intenzívneho brzdienia došlo k stretu vozidla a chodca. Vyhýbací manéver vodiča, intenzívne brzdenie, vyvracajú tvrdenie právneho zástupcu navrhovateľa o tom, že vodič motorového vozidla úmyselne žalobcu zrazil. Znalec Ing. K., vo svojom znaleckom posudku konštatoval, že vodič vyhýbacím manévrom vľavo, reagoval dostatočne zavčasu na pohyb chodcov, vrátane žalobcu. Ďalší pohyb žalobcu oproti vozidlu, ktorý trval približne 2,3 sekundy, nebol vodičom vyhodnotený, ako nebezpečný a ohrozujúci. Reakciou v tomto čase, sa dalo predísť stretu chodca a vozidla. Treba však pripomenúť, že pri nehodovom deji, nešlo žalobcovi, ako chodcovi a tom, aby opustil koridor pohybu vozidla a vyhol sa stretu, skôr išlo o neopodstatnené zastavovanie vozidla. Podľa vyjadrenia znalca, následný pohyb chodca do stredu cesty, mohol a mal byť vyhodnotený vodičom, ako nebezpečný, intenzívnym brzdením sa dalo predísť stretu vozidla a chodca. Vozidlo by bolo zastavilo pred miestom stretu.

Hranice okolností, ktoré vodič môže, či nemôže predvídať, nemožno vymedzovať len v hypotetickej rovine (pretože, potom by musel predvídať v podstate čokoľvek), ale je potrebné vždy vychádzať z existujúcich objektívnych okolností, vyplývajúcich z určitej dopravnej situácie, ktorá môže byť charakterizovaná celou radou faktorov (napr. určitým miestom, povahou komunikácie, chovaním ďalších účastníkov cestnej premávky a pod.). Takéto okolnosti vodič vníma svojimi zmyslami, a môže ich potom hodnotiť, podľa svojich vodičských znalostí i ďalších subjektívnych dispozícií. Okrem miery povinnej opatrnosti,

vyplývajúcich z ustanovení pravidiel cestnej premávky, tu existuje i subjektívne vymedzenie, ktoré spočíva v miere opatrnosti, ktorú je vodič schopný vynaložiť v konkrétnom prípade.

Súd poukazuje na to, že zo znaleckého posudku i z výpovede znalca vyplýva, že vodič mal len tri sekundy na to, aby reagoval. Znalcovi trvalo vypracovanie znaleckého posudku niekoľko mesiacov, mal odborné technické vedomosti, neustále sa zaoberá dopravnými nehodami, používa odbornú literatúru a simulačný program na zistenie priebehu a zdokumentovanie dopravnej nehody. Takéto odborné znalosti nemôže nikto od bežného vodiča vyžadovať. Žalobca sa v priebehu dokazovania prostredníctvom svojho právneho zástupcu bránil tým, že tesne pred stretom s motorovým vozidlom, došlo k zahučaniu motora. Toto hodnotil, ako úmysel vodiča motorového vozidla, spôsobiť dopravnú nehodu. Vodič motorového vozidla, svedok H., takéto tvrdenie žalobcu popieral. Zahučanie motorového vozidla nepočul, ani bezprostredný svedok G. O tomto zahučení vypovedala len svedkyňa V., ktorá však charakter zahučania nevedela popísať. Znalec sa vyjadril aj k tejto okolnosti, a potvrdil, že pri intenzívnom brzdení sa môže stať, že sa stlačí spojkový pedál, takže motor ide do otáčok a môže spôsobiť zahučanie. Pretože vozidlo zanechalo stopy, bol stlačený spojkový pedál a brzdlilo, zahučanie nemalo vplyv na zrýchlenie motorového vozidla, ani iný vplyv na vznik dopravnej nehody. Ani v hypotetickej rovine sa nepotvrdilo tvrdenie navrhovateľa o úmyselne spôsobenej dopravnej nehode. Svedkyňa V. i vodič motorového vozidla H., potvrdili tú skutočnosť, že žalobca asi 15 až 20 minút, pred touto dopravnou nehodou, už na inom mieste, a to na rovnom úseku cesty, v inej časti obce, vstúpil do jazdy motorového vozidla, svedka H., v tomto prípade došlo k zastaveniu motorového vozidla, nebola to nebezpečná situácia, vodič žalobcovi dohovárал, aby takéto situácie nevytváral.

V čase vzniku dopravnej nehody, platil zákon Národnej rady Slovenskej republiky číslo 315/96 Zbierky o premávke na pozemných komunikáciách. Opäť treba zdôrazniť tú skutočnosť, že okrem vodiča motorového vozidla, je aj chodec, teda žalobca, účastníkom cestnej premávky (§ 2 písm. j). Okrem všeobecnej prevenčnej povinnosti (§ 415 Občianskeho zákonníka), je povinný dodržiavať pravidlá cestnej premávky (§ 3 ods. 1), správať sa disciplinovane, ohľaduplne, aby neohrozil bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky (§ 3 ods. 2 písm. a). Chodec pred vstupom na vozovku sa musí presvedčiť, či tak

môže urobiť bez nebezpečenstva. Len čo vstúpi na vozovku, nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať (§ 53 ods. 2).

Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov ustanovuje § 427 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu, zodpovedajú za škodu spôsobenú vyvolanou osobitnou povahou tejto prevádzky (§ 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla (§ 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Aj keď sa jedná o objektívnu zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov, táto zákonná úprava neznamená absolútnu vinu prevádzateľa motorového vozidla za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov. Aj v prípade tejto objektívnej zodpovednosti, prichádza do úvahy zavinenie poškodeného uvedené v § 441 Občianskeho zákonníka.

Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne, ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám (§ 441 Občianskeho zákonníka).

Z vykonaného dokazovania, má súd za dokázané, že žalobca, ako chodec, pod značným vplyvom alkoholických nápojov, úmyselne vstúpil na vozovku, ktorá slúži predovšetkým na premávku motorových vozidiel, v čase keď videl prichádzať motorové vozidlo. Výsluchom znalca a zo znaleckého posudku je dokázané, že žalobca nevytvoril pasívnu prekážku cestnej premávky, ale naopak, aktívne vstupoval do jazdnej dráhy motorového vozidla, aj v čase keď sa mu vodič snažil vyhnúť do protismeru, aj keď zastavoval motorové vozidlo. Tak ako vyplýva z výpovede znalca a znaleckého posudku, dokonca žalobca, ako chodec zrýchlil svoju chôdzu v smere vyhýbajúceho sa manévru vodiča. Za tohto stavu vodič motorového vozidla, aj keď okamžite a bezprostredne reagoval zmenou smeru a brzdením, stred motorového vozidla s chodcom už bol neodvratiteľný. Súd má za dokázané, že vodič motorového vozidla nevedel a nemohol predpokladať, že chodec bude úmyselne zrýchľovať svoju chôdzu, aj napriek tomu, že menil smer jazdy a znižoval rýchlosť motorového vozidla. Nebyť tejto aktívnej a úmyselnej činnosti žalobcu, ako podnapitej osoby, nebolo by došlo k stretu s motorovým vozidlom. V aktívnej činnosti žalobcu, popísanej vyššie, súd vidí výlučné zavinenie na spôsobenej škode, a preto si ju znáša sám. Súd žalobu, preto v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka žalobcu v plnom rozsahu zamietol.“

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 15 Co 228/2011 z 18. januára 2012 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Krajský súd v napadnutom rozsudku okrem iného uviedol, že „Zavinenie poškodeného síce Občiansky zákonník v ustanovení § 427 a nasl. neupravuje výslovne ako liberačný dôvod, je potrebné však vychádzať z toho, že ustanovenie § 441 Obč. zákonníka, ktoré upravuje zavinenie poškodeného, sa musí so zreteľom na svoju všeobecnú povahu uplatniť aj v tomto osobitnom prípade zodpovednosti. Je možné ho tak použiť aj v prípade zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov. Ak bolo zavinenie poškodeného výlučnou príčinou škody vyvolanej osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, prevádzkovateľ sa celkom zbaví zodpovednosti a škodu v plnom rozsahu znáša sám poškodený. Len v prípade, ak je zavinený protiprávny úkon poškodeného jednou z príčin škody vyvolanej osobitnou povahou prevádzky určitého dopravného prostriedku, a ďalšiu príčinu je potrebné hľadať na strane prevádzkovateľa, len v takomto prípade dochádza k pomernej zodpovednosti poškodeného a prevádzkovateľa.

Objektívne skutočnosti môžu byť za určitých okolností, ak sú neodvratiteľnými a neodvodzujú svoj pôvod z prevádzky, liberačnými dôvodmi, ktoré môžu zbaviť zodpovednosti prevádzkovateľa dopravného prostriedku. Pokiaľ vznik škody spočíva v zavinenom úkone poškodeného, teda v objektívnej skutočnosti, tá má zaťažovať toho, koho postihla, teda poškodeného. Pokiaľ si teda škodu spôsobí poškodený výlučne svojím zavineným konaním, prevádzkovateľ dopravného prostriedku v takomto prípade nezodpovedá za vzniknutú škodu, túto si znáša poškodená osoba sama.

V zmysle § 132 O. s. p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Hodnotenie dôkazov v rámci súdnej úvahy okresným súdom je konštruktívnym a logickým zhodnotením záverov vyplývajúcich aj zo znaleckého dokazovania, pričom prihliadol na konkrétne objektívne okolnosti dopravnej nehody, pri ktorej došlo k poškodeniu žalobcu. Zo strany vodiča motorového vozidla nebolo preukázané porušenie

právných predpisov týkajúcich sa prevádzky motorového vozidla, a to aj počas plynulého úkonu vyhýbania sa žalobcovi, nemohol reagovať predvídavo, nemohol predpokladať, že žalobca ako chodec bude meniť neustále smer svojej chôdze, vždy v ústrety motorovému vozidlu, napriek tomu, že motorové vozidlo vošlo už do protismerného jazdného pruhu, kam vstúpil aj chodec, a kde došlo k zrážke. Práve táto aktívna a nepredvídateľná činnosť žalobcu bola základom pre vznik dopravnej nehody, pri ktorej došlo k poškodeniu zdravia žalobcu. V tomto prípade tak síce došlo ku škode, ktorá bola vyvolaná osobitou povahou prevádzky motorového vozidla, avšak táto škoda nebola spôsobená konkrétnymi okolnosťami, ktoré by mali pôvod v samotnej prevádzke motorového vozidla. Žalobca si škodu spôsobil výlučne svojím nezodpovedným a nepredvídateľným konaním, pod vplyvom alkoholu, preto okresný súd správne rozhodol, keď žalobu žalobcu v plnom rozsahu zamietol.

K subjektívnemu hodnoteniu konania vodiča motorového vozidla žalobcom je potrebné uviesť, že vodič H. tak, ako to uvádzal aj znalec vo svojom znaleckom posudku, pohyb žalobcu oproti vozidlu nehodnotil ako nebezpečný a ohrozujúci, preto síce teoreticky pri zastavení motorového vozidla by nedošlo k zrážke, ale vodič motorového vozidla reagoval primerane, snažil sa obísť vzniknutú prekážku, pričom práve objekt tvoriaci prekážku (bez ohľadu na to, či ide o človeka, zviera, prípadne pohybujúce sa teleso), vybočil zo svojho koridoru pohybu a vošiel do jazdnej dráhy motorového vozidla, ktoré sa dostalo až do protismeru v úmysle vyhnúť sa, kde došlo k zrážke. Práve túto objektívnu skutočnosť je možné považovať za náhodilú a nepredvídateľnú, pretože vodič motorového vozidla ani pri vyvinutí všetkého úsilia nemohol predpokladať, že žalobca sa zachová tak iracionálne a nepredvídateľne, že napriek úsiliu vyhnúť sa mu, vojde do jeho jazdnej dráhy. V žiadnom prípade tiež nie je možné uvažovať tým smerom, ako to naznačoval žalobca vo svojom odvolaní, že u vodiča motorového vozidla došlo k skratovému konaniu a k úmyselnému zraneniu. V tomto smere, k tejto domnienke nesvedčí žiadny z vykonaných dôkazov, ani výsluchy svedkov ani znalecký posudok. Zahučanie motorového vozidla, ktoré vo svojej výpovedi uviedla svedkyňa V., nepreukazuje túto skutočnosť a spochybnil ju aj znalec pri svojom výsluchu na pojednávaní. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval na to, že obdobný incident sa stal 15 – 20 minút pred dopravnou nehodou, práve uvedená skutočnosť preukazuje, že zo strany žalobcu nedochádzalo k dôvodnému zastavovaniu motorového

vozidla, preto vodič motorového vozidla nemal ani dôvod predpokladať, že je potrebné zastať vzhľadom na konanie žalobcu na ceste. Pokiaľ vodič motorového vozidla mal aj vedomosť o tom, že žalobca je opitý, nemohol predpokladať sa bude chovať tak nevyspytateľne, že napriek úsiliu ho obísť v dostatočnej vzdialenosti prechodom až do protismeru, mu žalobca vstúpi do jazdnej dráhy. Škodu si žalobca svojím konaním zaviniť výlučne sám, súdna úvaha okresného súdu a vyhodnotenie dôkazov tým smerom, že vodič motorového vozidla sa na spôsobenej škode nepodieľal, sú dostatočne presvedčivé, preto rozsudok okresného súdu, ktorým zamietol žalobu žalobcu, bol potvrdený ako vecne správny.“

Sťažovateľ tvrdí, že «V takto vzniknutej skutkovo - právnej situácii sťažovateľ neopomína povinnosti chodca, ale ďalej upriamuje pozornosť na to, že skutkové zistenia a právne názory obidvoch všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí sa dopustili omylov. Základnými princípmi a zásadami logického uvažovania v tom, že pri nepredvídateľnom správaní chodca na ceste „akceptujú“ vyhybáči manéver vodiča, (keď sa mu vodič snažil vyhnúť do protismeru) v situácii, keď zákon vodičovi prikazuje spomaliť a zastaviť. Túto skutočnosť potvrdili aj znalci, keď uviedli „mohol a mal“ zastaviť.

Pre správne a úplné pochopenie celej situácie je kľúčovým poznanie, že sťažovateľ a vodič boli „spoluobčanmi“ jednej obce, boli vekovo blízky rovesníkmi, a v kritickom časovom úseku cca. 15 minút o sebe, ale predovšetkým vodič vedel o sťažovateľovi, že má vypité a aj k nemu (vodičovi) sa krátku chvíľu pred nehodou správal na ceste tak, že sa ho pokúšal zastaviť.

Podľa vyjadrenia znalca následný pohyb chodca do stredu cesty mohol a mal byť vyhodnotený vodičom ako nebezpečný, intenzívnym brzdením sa dalo predísť stretu vozidla a chodca. Vozidlo by bolo zastavilo pred miestom stretu.

Opačný názor obidvoch všeobecných súdov sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení citovaného cestného zákona, že zásadne poprel jeho účel a význam v prípade vzniku rizikových situácií. Namiesto chodca mohli to byť na ceste aj zvieratá, odtrhnuté a točiace sa koleso, balansujúce auto s defektom, iné balansujúce auto s opitým vodičom, alebo spadnutý stĺp, strom a pod.

Uvedený skutkový a právny stav bez náležitého odôvodnenia extrémnym odklonom od základných povinností vodiča je dôkazom nedostatočne odôvodneného, zmätočného a nepreskúmateľného rozhodnutia obidvoch súdov. Preto doterajší stav sám o sebe významne oslabuje presvedčivosť vydaného rozhodnutia, ktorý oslabuje predvídateľnosť vydaného rozhodnutia, čo nie je možné ani v činnosti súdneho orgánu tolerovať.

... Povinnosťou vodiča v zmysle cestného zákona účinného v čase dopravnej nehody bolo „venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke, brať ohľad na osobitne označené vozidlá a na označené cvičné motorové vozidlá, dbať na zvýšenú opatrnosť voči chodcom, najmä deťom, zdravotne postihnutým osobám, osobitne voči osobám, ktoré používajú bielu palicu, a starým osobám, dať prednosť chodcom prechádzajúcim cez priechod pre chodcov, pritom ich nesmie ohroziť ani obmedziť; na ten účel je povinný zastaviť vozidlo.

... V priebehu súdneho konania a posúdenia všetkých dôkazov, ako aj z vyhodnotenia záverov znalcov je preukázané, že vodič mal vedomosť o správaní sa poškodeného žalobcu, ktorý v miestnej situácii s dobrými výhľadovými pomermi mal možnosť predvídať stret s chodcom, čo potvrdzuje skutočnosť, že 15-20 minút pred touto dopravnou nehodou žalobca už raz takým istým spôsobom vstúpil do smeru jazdy motorového vozidla vodiča H., ten však vtedy zastavil a dohovárал žalobcovi, aby takéto situácie nevytváral.

V takejto konkrétnej vznikajúcej situácii je popri vyjadreniach znalcov dôležité aj to, že žalobca a vodič sa vzájomne dobre poznali, aj preto žalobca gestikuloval a naznačoval, aby vozidlo zastavil, ale aj to, že krátko pred tým, ako vodič „mohol a mal zastaviť“, „zahučal motor“, čo svedčí o tom, že namiesto brzdenia a zastavenia, vodič najprv pridal plyn a až následne brzdil, ako to nasvedčujú aj brzdne stopy na ceste a vyjadrenia znalcov.

... Tým, že vodič mal vedomosť o správaní sa žalobcu na ceste, bol povinný prispôsobiť rýchlosť jazdy motorového vozidla tak, aby nikoho neohrozil na živote a na zdraví. Z uvedeného dôvodu toto zavinenie ide na vrub škodcu - vodiča, pretože poškodenie na zdraví bolo zavinenie osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, ktorej sa prevádzkovateľ nemôže zbaviť.

... Odvolací súd taktiež uviedol, že vodič motorového vozidla reagoval primerane, snažil sa obísť vzniknutú prekážku, pričom práve objekt tvoriaci prekážku (bez ohľadu na

to, či ide o člny, človeka, zviera, prípadne pohybujúce sa teleso), vybočil zo svojho koridoru pohybu a vošiel do jazdnej dráhy motorového vozidla, ktoré sa dostalo až do protismeru v úmysle vyhnúť sa, kde došlo k zrážke. Práve túto objektívnu skutočnosť je možné považovať za náhodilú a nepredvídateľnú, pretože vodič motorového vozidla ani pri vyvinutí všetkého úsilia nemohol predpokladať, že žalobca sa zachová tak iracionálne a nepredvídateľne, že napriek úsiliu vyhnúť sa mu. vojde do jeho jazdnej dráhy.

Tento názor však odporuje všetkým trom zisteniam súdnych znalcov, ktorý pri výpočte dospievajú k záveru o existencii zbytkového času preukazujúceho, že v momente zrážky sťažovateľ tvoril už pasívnu prekážku - stal, čo naznačuje, že v konaní vodiča išlo o mladícku nerozvážnosť (Dipl. Ing. H.), pretože najprv vozidlo zahučalo (akcelerácia -zrýchlenie) a až následne nasledovalo brzdenie, ktoré bolo neúspešné.».

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje aj na to, že „Nový dôkaz, znalecký posudok č. 8/2012 vypracoval v januári 2012 Dipl. Ing. Igor H.“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Krajský súd Banská Bystrica rozsudkom sp. zn.: 15 Co 228/2011-160 zo dňa 18. 1. 2012 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo sťažovateľa na ochranu vlastníctva podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

II. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.: 15 Co 228/2011-160 zo dňa 18. 1. 2012 sa zrušuje a vec sa v tejto časti vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

III. Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný zaplatiť advokátovi sťažovateľa náhradu trov konania sťažovateľa do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú

sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia

všeobecných súdov, prostredníctvom ktorých mohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, a príp. tiež také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd zároveň poukazuje na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Podstatné je, či sú odlišné právne názory všeobecných súdov ústavne konformné, lebo v kladnom prípade niet dôvodu na to, aby ústavný súd do takýchto záverov zasiahol (m. m. I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08).

Kľúčová (skutková) námietka sťažovateľa spočíva v tvrdení, že vodič motorového vozidla mohol a mal vozidlo zastaviť prudkým brzdením, čím by bol predišiel zrážke s ním. Táto skutočnosť vyplýva aj zo znaleckého posudku v konaní ustanoveného znalca Ing. Kusendu. Pri takomto posúdení situácie nemohli podľa názoru sťažovateľa všeobecné súdy dospieť k záveru, že škodu si svojim konaním spôsobil (výlučne) sám.

Na základe uvedeného bolo úlohou ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa posúdiť, či boli skutkové a právne závery, na ktorých je založený napadnutý rozsudok krajského súdu, z ústavného hľadiska ospravedlniteľné a udržateľné a či v dôsledku toho možno reálne uvažovať o tom, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Vychádzajúc z citovaných častí odôvodnenia rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 C 221/2009 z 15. júla 2011 a napadnutého rozsudku krajského súdu (pozri časť I tohto uznesenia) ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je riadne

odôvodnený, nie je arbitrárny, pričom právne závery, na ktorých je založený, sú podľa názoru ústavného súdu aj z vecného hľadiska akceptovateľné. Relevantné ústavné výhrady nemožno formulovať ani ku skutkovým záverom, na ktorom sú založené právne závery krajského súdu v napadnutom rozsudku, keďže vychádzali z výsledkov dokazovania uskutočneného okresným súdom.

Právny názor krajského súdu týkajúci sa zavinenia sťažovateľa, ktorý pod vplyvom alkoholu vstupoval do jazdnej dráhy motorového vozidla, neustále menil smer svojej chôdze, vždy v ústrety motorovému vozidlu, pričom vodič motorového vozidla reagoval na vzniknutú situáciu dostatočne predvídavo, keďže vyššiu mieru predvídavosti nebolo od neho možné vzhľadom na nevyspytateľné správanie sťažovateľa požadovať, je primeraným spôsobom odôvodnený, zrozumiteľný a nemožno ho považovať za ústavne nekonformný. Aj hodnotenie v konaní vykonaných dôkazov všeobecnými súdmi podľa názoru ústavného súdu zodpovedá kritériám na hodnotenie dôkazov, ktoré vyplývajú z príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (§ 132 a nasl.). Ústavný súd za tejto situácie nenachádza dôvod na to, aby vstupoval do záverov všeobecných súdov, príp. ich korigoval, keďže ich považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné.

Vo vzťahu k sťažovateľom predloženému novému dôkazu (znalecký posudok dipl. Ing. I. H.) ústavný súd poznamenáva, že na tento nemôže v konaní pred ústavným súdom prihliadať, keďže je oprávnený posudzovať napadnutý rozsudok len z pohľadu dôkazov vykonaných v napadnutom súdnom konaní, a zdôrazňuje, že nové dôkazy môžu za splnenia podmienok ustanovených v zákone tvoriť podklad pre podanie návrhu na obnovu konania (§ 228 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku), o ktorom sú oprávnené rozhodnúť všeobecné súdy.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatoval, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a obsahom základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné

reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti už bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2013